

Sökande av ändring

17.05.2021

Innehåll

1 Sökande av ändring	1
1.1 Var kan ändring sökas?	1
1.2 Vem kan söka ändring?	1
1.3 Besvärsskriften	2
1.4 Besvärstid	5
1.4.1 Försenade besvär	5
1.4.2 Besvärsanvisning saknas	6
1.5 Handläggningen av besvärsskrifter	6
1.5.1 Kompletteringar	6
1.5.2 Återtagande av besvär	7
1.6 Prövning av möjligheten till rättelse	7
1.6.1 Självrättelse	7
1.6.2 Interimistiskt (temporärt) beslut	7
1.7 Utlåtande	8
1.7.1 Utlåtandegivare	9
1.7.2 Utlåtandets innehåll	9
1.7.3 För kännedom till den som söker ändring	11
1.7.4 Till ombud	12
1.7.5 Genmäle av den ändringssökande	12
1.8 Till besvärsinstansen	13
1.9 Tilläggsutredningar	15
1.9.1 Ny ansökan som gäller samma förmån	16
1.9.2 Ny ansökan som gäller en annan förmån	16
1.9.3 Tilläggsutredningar som inkommit för sent	16
1.10 Muntlig behandling	17
1.11 Besvärsinstansens beslut	18
1.12 Rättegångskostnader och rättegångsavgifter	18

1 Sökande av ändring

1.1 Var kan ändring sökas?

Besvärinstanser

Ändring i FPA:s eller en besvärinstans beslut söks genom besvär. Besvärsvägarna varierar förmånsvis. I FPA:s beslut söks ändring hos **besvärsnämnden för social trygghet**, med undantag för beslut om studieförmåner och grundläggande utkomststöd. I fråga om studiestöd, skolresestöd, räntebidrag, lånegaranti i anslutning till vuxenutbildningsstöd och studielånsavdrag söks ändring hos **besvärsnämnden för studiestöd**.

Ändring i beslut av besvärsnämnden för social trygghet och besvärsnämnden för studiestöd kan sökas hos **försäkringsdomstolen**.

För beslut om grundläggande utkomststöd görs först en begäran om omprövning till FPA:s center för omprövning. Kunden kan överklaga beslut av centret för omprövning hos förvaltningsdomstolen och vidare, under vissa förutsättningar, hos högsta förvaltningsdomstolen. Läs mer om hur man söker ändring i beslut om grundläggande utkomststöd här.

1.2 Vem kan söka ändring?

En kund söker ändring i FPA:s eller en besvärinstans beslut genom besvär. Också FPA kan under vissa förutsättningar söka ändring i ett beslut av en besvärsnämnd.

En part har alltid besvärsrätt. Med part avses den vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller. Parter är dels den som ansöker om en förmån och dels alla övriga som berörs av beslutet.

Läs mer om partsställning och talan (Sinettis ingångssida > Ratkaisutyö > Menettelyohjeet > Tillämpning av förvaltningslagen och skötseln av en annan persons ärenden hos FPA > Partsställning och förande av talan (11–15 §))

Arbetsgivares rätt att söka ändring

En arbetsgivare har rätt att söka ändring i beslut som hen har fått om följande förmåner:

- sjukdagpenning
- partiell sjukdagpenning
- rehabiliteringspenning
- föräldradagpenningar
- ersättning för företagshälsovård
- familjeledighetsersättning
- semesterkostnadsersättning

Serviceproducents rätt att söka ändring

Serviceproducenter har rätt att söka ändring i beslut som gäller kostnadsersättning som betalas till producenten enligt lagen om FPA-rehabilitering och i beslut som gäller återkrav av en sådan ersättning.

FRPL 566/2005 55 §

FPA:s rätt att söka ändring

I allmänhet nöjer sig FPA med besvärinstansernas beslut och söker inte ändring i dem. I fall där ett beslut är uppenbart lagstridigt och frågan är viktig eller där beslutet har stor ekonomisk betydelse använder FPA emellertid sin besvärsmätt. FPA kan också överklaga beslut som gäller lagtolkningsrelaterade, principiella frågor.

När det anses motiverat att överklaga en besvärsmnds beslut, uppgörs den besvärsskrift som tillställs försäkringsdomstolen av det försäkringsdistrikt där det överklagade FPA-beslutet utfärdats. Innan ett beslut överklagas ska försäkringsdistriktet alltid kontakta det kompetenscenter som beslutar om användande av besvärsmätten.

Försäkringsdistriktet upprättar besvärsskriften (vid behov i samarbete med kompetenscentret) och sänder besvärshandlingarna till besvärsminstansen. I försäkringsdistriktet upprättas besvärsskriften i gruppchefens namn. Till försäkringsdomstolen skickas den lägre besvärsminstansens beslut, som är föremål för ändringssökandet, FPA:s beslut, en eventuell ny utredning samt besvärsskriften. I kommentarfältet i Oiwa antecknas att FPA har överklagat besvärsmndens beslut och besvärsm registreras i datasystemet för förmånen. Besvärsmärendet sänds inte för kännedom till den person som är part, utan denne hörs av försäkringsdomstolen med anledning av besvärsm. I Oiwa fogas handlingarna (t.ex. FPA:s besvärsskrift) till det arbete för ändringssökande som skapas för kunden.

Enligt lagen om domstolsavgifter tar försäkringsdomstolen i regel ut en rättegångsavgift på 510 euro av FPA när det är FPA som söker ändring. Rättegångsavgiften tas ändå inte ut om försäkringsdomstolen till FPA:s fördel ändrar det beslut över vilket besvär har anförts.

1.3 Besvärsskriften

Besvärsm innehåll

Besvär ska anföras skriftligt. Själva besvärsskriften kan formuleras fritt. På FPA:s webbplats finns en [blankettmall](#) som man kan ha hjälp av när man gör upp besvärsskriften. Besvär kan lämnas in också via e-tjänsten.

I besvärsskriften ska anges vilket beslut man söker ändring i, vilka ändringar man yrkar och på vilka grunder.

Som bilaga till besvärsskriften kan man lämna in nya utredningar. Om man i besvärsskriften hänvisar till sådana utredningar som inte tidigare har lämnats in till FPA ska de bifogas besvärsskriften.

Besvärsskriften kan göras upp av den ändringssökande, av intressebevakaren/ intressebevakningsfullmäktigen eller av någon annan laglig företrädare. Läs mer om

intressebevakare och intressebevakningsfullmäktig i anvisningen om tillämpning av förvaltningslagen.

I besvärsskriften ska den ändringssökandes namn och kontaktinformation anges. Om någon annan har gjort upp besvärsskriften för den ändringssökandes räkning, ska kontaktinformation anges också för denna person. I besvärsskriften ska också anges till vilken adress handlingar med anknytning till besvärsärendet ska skickas (processadress). Om den ändringssökande inte har angett någon separat processadress skickas utlåtandet till den adress som den ändringssökande har angett i sin kontaktinformation. Den ändringssökande eller den person som sköter ärendet för den ändringssökande ska omedelbart meddela besvärsinstansen om kontaktinformationen ändras.

- Om kunden har angett en e-postadress som processadress skickas handlingar till kunden ändå per post med hänsyn till datasekretessen (se under [För kännedom till den som söker ändring](#))
- Observera att anmälningsskyldigheten gällande processadress och ändrad kontaktinformation inte gäller fall där besvären hänför sig till beslut av FPA eller en besvärsinstans som meddelats före 1.1.2020.

Inlämning av besvär

Besvärsskriften ska lämnas in till FPA. Besvärsskriften kan skickas per post, via e-tjänsten eller per fax eller lämnas in på ett serviceställe.

- Observera: om besvärsskriften finns som bilaga till ett e-postmeddelande ska också e-postmeddelandet skrivas ut så att man kan se när besvärsskriften inkommit och varifrån den skickats. Läs mer om besvärsskrifter som skickas in elektroniskt.
- När en kund lämnar in en besvärsskrift ska ankomstdatumet stämplas på alla sidor i besvärsskriften och bilagorna.

Om man på FPA märker att en besvärsskrift ska lämnas in hos någon annan myndighet ska den omedelbart föras över till rätt mottagare eftersom besvärsskriften måste finnas hos rätt myndighet innan besvärstiden går ut. Den ändringssökande ska underrättas om överföringen.

En FPA-anställd kan inte upprätta en besvärsskrift på kundens vägnar (se mer i anvisningen för tillämpning av förvaltningslagen).

Om man anlitar ombud

Om den som lämnar in besvärsskriften är någon annan än den som söker ändring (dvs. ett ombud) ska det finnas en fullmakt med. För ett besvärsärende behövs en öppen rättegångsfullmakt eller en specificerad fullmakt för skötsel av besvärsärenden.

Någon fullmakt krävs ändå inte om besvärsskriften har upprättats av ett allmänt rättsbiträde, en advokat eller ett i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd avsett rättegångsbiträde med tillstånd.

- Det förs ett offentligt register över rättegångsbiträden med tillstånd (register över rättegångsbiträden). Uppgiften om huruvida en jurist har tillstånd att verka som rättegångsbiträde kan kontrolleras via justitieförvaltningens e-tjänst (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>).

Det behövs inte heller någon separat fullmakt som skrivits med tanke på besvärssärendet eller en öppen rättegångsfullmakt om ombudet har agerat i egenskap av befullmäktigat ombud i ett tidigare behandlingsskede, det vill säga t.ex. då en förmån har sökts eller då ärendet behandlats i första besvärinstans. Ombudet anses ha agerat i egenskap av befullmäktigad om hen tidigare har fått fullmakt att sköta kundens förmånsärende hos FPA och fullmakten inte har återkallats.

- Fullmakten för skötsel av ärenden hos FPA (blankett VAL 3r) lämpar sig inte som sådan för skötseln av besvärssärenden. Om ombudet ändå med stöd av fullmakten har befullmäktigats att agera i egenskap av ombud i ett tidigare skede av behandlingen av ärendet, lämpar sig fullmakten för skötseln av besvärssärendet. Någon separat fullmakt för skötseln av besvärssärendet ska i så fall inte begäras.
- En tidigare inlämnad fullmakt ska omfatta det förmånsärende som är föremål för besvären. Om fullmakten har utfärdats för skötsel av alla förmånsärenden omfattar den naturligtvis alla förmåner. Om fullmakten däremot har utfärdats endast för skötseln av t.ex. ett ärende som gäller förmåner för arbetslösa räcker den inte till om besvären gäller allmänt bostadsbidrag.
- Observera att en fullmakt som getts för skötseln av förmånsärenden inte lämpar sig för behandlingen av ett besvärssärende om kunden överklagar ett beslut som meddelats före 1.1.2020. I dylika fall behövs alltid en separat fullmakt eller en öppen rättegångsfullmakt som utfärdats med tanke på besvärssärendet, om kunden vill anlita ett ombud.

Hur man känner igen en besvärsskrift

Om besvären skickats in via e-tjänsten till exempel som ett meddelande och inte som besvär, behandlas besvärsskriften som om den hade skickats in som besvär.

I vissa fall kan det vara svårt att avgöra huruvida ett inkommet dokument ska anses vara en besvärsskrift. Om besvärsskriften är riktad till en besvärinstans eller rubricerad som besvär ska den behandlas som ett besvärssärende. I sista hand är det likväl skrivelsens innehåll som avgör. I oklara fall bör saken kontrolleras hos den som skrivit dokumentet.

Ibland kan besvärsskriften vara så osammanhängande eller motsägelsefull att det inte framgår vad den ändringssökande yrkar på. Då ombes den ändringssökande komplettera den. Den ändringssökande ska informeras om på vilket sätt besvärsskriften är bristfällig. Skälig tid ska ges för kompletterandet.

Ifall skrivelsens syfte trots utredningar förblir oklart eller den som sökt ändring trots begäran inte kompletterar den, ska den sändas vidare till besvärinstansen. I utlåtandet konstateras att skrivelsens syfte förblivit oklart eller att den som sökt ändring trots begäran inte har kompletterat den. Besvärinstansen avgör om skrivelsen ska behandlas som ett besvärssärende.

Om besvärsskriften innehåller yrkanden som inte hänför sig till besvärprocessen, behandlas dessa inte som ett besvärssärende. Exempelvis klander som gäller en FPA-anställds förfarande ska behandlas separat från själva besvärssärendet.

Besvärsskriftens språk

FPA godkänner besvärsskrifter på finska, svenska och samiska utan att de behöver översättas. En besvärsskrift eller bilagor till den som skrivits på något annat än dessa språk kan skickas till den ändringssökande för översättning, ifall man inte kan ta del av innehållet.

I fråga om dokumentspråk följer man i övrigt de instruktioner som ges i språkagstiftningen. Se anvisningen om tillämpning av språklagen.

1.4 Besvärstid

Beräkning av besvärstid

Besvär som gäller beslut av FPA eller en besvärsnämnd ska inlämnas senast den 30 dagen efter den dag då den som söker ändring fått del av det skriftliga beslutet.

Den ändringssökande anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter att beslutet postades under den adress hen uppgett, om inte annat påvisas.

Besvärstidens sista dag är således den 37 dagen efter den då beslutet postats. Om det är en helgdag, en helgfri lördag, självständighetsdagen, valborgsmässoafton, julafton eller midsommarafton anses besvärstiden gå ut närmast påföljande vardag. Ibland kan det vara oklart när en besvärsskrift har kommit in. Läs om ämnet i Anvisningarna om tillämpningen av förvaltningslagen

När FPA ansöker om ändring i en besvärsnämnds beslut tillämpas emellertid inte sjudagarsbestämmelsen i fråga om delfående. Besvärstiden på 30 dagar börjar löpa från den dag då besvärsnämndens beslut inkommit till FPA.

Laga kraft

Ett beslut som inte överklagas vinner laga kraft när besvärstiden gått ut. Den högsta besvärsinstansens beslut vinner laga kraft så snart det har utfärdats. Omedelbar laga kraft har också ett beslut som inte får överklagas och som inte är interimistiskt.

Att ett beslut vunnit laga kraft hindrar emellertid inte att ärendet kan tas upp till ny behandling och rättas; om kunden visar upp en ny utredning i anslutning till ett ärende ska FPA ta upp ärendet till ny behandling.

Se också anvisningarna om rättelse och undanröjande av beslut (Ratkaisutyö > Menettelyohjeet > Päätöksen oikaisu ja poistaminen).

1.4.1 Försenade besvär

Om besvären inlämnats efter utsatt tid kan besvärsinstansen behandla dem ifall det funnits vägande skäl till förseningen. Ett vägande skäl är t.ex. en sådan sjukdom hos den sökande som hindrat hen att lämna in besvären i tid. Glömska eller okunskap har inte ansetts vara vägande skäl.

FPA tar ställning till förseningen i sitt utlåtande till besvärsinstansen, men det är besvärsinstansen som avgör om besvären ska behandlas. Ifall den som söker om ändring inte meddelat någon orsak till förseningen, ska i utlåtandet antecknas att besvären kan lämnas utan prövning om den ändringssökande inte framför några vägande skäl för prövning till besvärsinstansen.

Även en bristfällig besvärsskrift anses ha inkommit i tid om den inkommit före besvärstidens utgång (en besvärsskrift utan underskrift har t.ex. inkommit på besvärstidens sista dag).

Det slutliga beslutet om huruvida besvärsskriften inkommit i tid eller för sent fattas alltid av besvärsinstansen.

1.4.2 Besvärsanvisning saknas

När FPA inte gett vederbörlig besvärsanvisning i samband med ett beslut eller när det felaktigt har nämnts att beslutet inte får överklagas ska besvärsanvisning ges (Ratkaisutyö -> Menettelyohjeet -> Muutoksenhaku -> Työvälineet -> Valitusosoitukset). Besvärstiden börjar inte löpa förrän besvärsanvisningen getts. FPA behöver inte utfärda ett nytt beslut, men det tidigare beslutet kan skrivas ut på nytt och fördes med besvärsanvisning. På besvärsanvisningen ska antecknas det datum då besvärsanvisningen postats eller det datum då anvisningen har getts till kunden. Besvärsanvisningen ska ändras till ett PDF-dokument och fogas till det Oiwa-ärende som anvisningen hänför sig till. Kompetenscentret ska kontaktas ifall ingen besvärsanvisning har skrivits ut som bilaga till beslutet eller om besvärsanvisningen är felaktig.

1.5 Handläggningen av besvärsskrifter

När besvär inlämnas antecknar den mottagande enheten inlämningstidpunkten och -stället i besvärsskriften. Genom inskanning och indexering skapas ett besvärsärende (Muutoksenhakutyö) i Oiwa på basis av besvärshandlingen. Vid den ansvariga enheten styrs arbetet till arbetskön för förmånen i fråga (läs mer om handläggningen av besvärsskrifter: processbeskrivning för sökande av ändring).

Besvären ska utan dröjsmål anhängigregistreras i datasystemet för förmånen.

Varje besvärsskrift ska börja behandlas snabbt, eftersom besvären ska prövas och vara besvärsinstansen tillhanda inom 30 dagar från besvärstidens utgång. Endast i undantagsfall kan en besvärsskrift vara besvärsinstansen tillhanda inom 60 dagar från besvärstidens utgång. Tidsfristerna är absoluta. Läs mer i denna anvisning under [Till besvärsinstansen](#).

1.5.1 Kompletteringar

Om besvärsskriften är bristfällig ska man be den som söker ändring komplettera besvärsskriften ifall det är nödvändigt för handläggningen av ärendet. Så här gör man till exempel om besvärsskriften är så osammanhängande eller motsägelsefull att det inte framgår vad den ändringssökande yrkar på. Den ändringssökande ska ges en skälig tid för kompletterandet och samtidigt underrättas om på vilket sätt besvärsskriften är bristfällig. Besvären ska kompletteras skriftligen.

- Om besvärsskriften saknar underskrift ska man be den som söker ändring komplettera besvärsskriften med sin underskrift endast om det finns anledning att betvivla besvärsskriftens autenticitet eller integritet.
- Observera: om besvärsskriften gäller ett beslut som meddelats före 1.1.2020 ska den undertecknas. När underskriften saknas ska den som söker ändring ombes underteckna besvärsskriften. Om en besvärsskrift inkommer per fax och är undertecknad godkänns underskriften och man begär inte underskrift på nytt.

Även i fall där komplettering inte fås av den som söker ändring, ska besvärsskriften sändas till besvärinstansen. I utlåtandet ska uppges att den ändringssökande blivit ombedd att komplettera sin besvärsskrift men att ingen komplettering fås. En komplettering som inkommer till FPA efter att besvärsskriften sänts till besvärinstansen ska sändas vidare till besvärinstansen tillsammans med ett eventuellt tilläggsutlåtande. Besvärinstansen avgör om besvären ska behandlas.

1.5.2 Återtagande av besvär

Återtagande av besvär ska göras skriftligen. Om besvären redan har vidarebefordrats till besvärinstansen för behandling och den som söker ändring eller dennes företrädare lämnar in ett meddelande om återtagande till FPA, skickas meddelandet till besvärinstansen för behandling och den ändringssökande informeras om detta. Behandlingen av besvären förfaller först när besvärinstansen har gett ett beslut i ärendet.

1.6 Prövning av möjligheten till rättelse

Utgående från besvärsskriften ska det alltid först kontrolleras huruvida det överklagade beslutet kan rättas. Läs igenom besvärsskriften noggrant och beakta alla yrkanden som den som söker ändring framför.

1.6.1 Själv rättelse

FPA rättar det överklagade beslutet genom ett slutligt beslut, om FPA kan godkänna den sökandes yrkanden till alla delar (själv rättelse). Då förfaller besvären och skriften sänds inte till besvärinstansen. Kunden får överklaga ett rättelsebeslut genom besvär. Själv rättelse kan göras även om besvärstiden överskridits.

FPA kan själv rätta ett överklagat beslut genom ett slutligt beslut också efter det att besvärsskriften har skickats vidare till besvärinstansen. Om endast en del av kundens yrkanden kan godkännas utfärdas ett interimistiskt beslut. Obs! Om besvärsskriften har skickats vidare till försäkringsdomstolen och besvären gäller något annat än arbetslöshetsförmåner, kan ett slutligt beslut inte utfärdas även om de yrkanden som framställs skulle godkännas till alla delar, utan i stället utfärdas ett interimistiskt beslut.

Om den ändringssökande i sin besvärsskrift har yrkat på ersättning för rättegångskostnader sänds besvären alltid till besvärinstansen eftersom FPA inte har behörighet att avgöra yrkanden som gäller rättegångskostnader. Då är själv rättelse med andra ord inte möjlig. Om övriga yrkanden kan godkännas utfärdas till denna del ett interimistiskt beslut och besvären sänds vidare till besvärinstansen för behandling.

Om den som söker ändring har anlitat ett ombud ska också denne underrättas om själv rättelsen och om att besvären förfaller. Sänd ett brev till ombudet där du underrättar denne om att besvären förfallit på grund av själv rättelse och bifoga beslutskopia.

1.6.2 Interimistiskt (temporärt) beslut

Om endast en del av ändringsyrkandena godkännas kan FPA till den delen rätta sitt tidigare beslut genom ett interimistiskt beslut. Till övriga delar vidarebefordras ärendet

till besvärinstansen för avgörande. Ett interimistiskt beslut utfärdas t.ex. då en förmån beviljas retroaktivt för endast en del av tiden. Avslagsbeslut kan inte utfärdas i form av ett interimistiskt beslut.

Interimistiska beslut kan utfärdas även om besvären kommer in för sent. FPA tar ställning till förseningen i sitt utlåtande till besvärinstansen, som sedan avgör huruvida besvären ska behandlas.

Interimistiska beslut får inte överklagas av kunden. Därför följer det inte automatiskt med någon besvärсанvisning när interimistiska beslut skickas.

Ny ansökan eller tilläggsutredning

1. besvären behandlas alltjämt vid FPA

Om den som söker ändring lämnar in en ny ansökan som gäller samma tid och samma förmån eller lämnar in en tilläggsutredning rörande överklagat beslut, ska FPA beakta dessa handlingar vid prövningen av möjligheten att rätta det beslut som överklagats. Ifall beslutet rättas delvis utfärdar FPA ett interimistiskt beslut. Då sänder FPA den nya ansökan eller tilläggsutredningen med besvärshandlingarna till besvärinstansen. Den nya ansökan eller tilläggsutredningen ska bifogas även i det fall att beslutet inte rättas alls. I utlåtandet ska då konstateras att inget beslut utfärdas i anslutning till den nya ansökan utan ansökan har behandlats som tilläggsutredning i samband med besvärsärendet.

2. besvären har sänts till besvärinstansen

FPA ska pröva möjligheten att rätta ett beslut även när den som söker ändring lämnar in en ny ansökan eller en tilläggsutredning först sedan besvären blivit anhängiga vid besvärinstansen.

- När ett beslut rättas delvis utfärdas det nya beslutet i form av ett interimistiskt beslut. Det interimistiska beslutet skickas jämte ansökan och tilläggsutredning till besvärinstansen.
- När ett beslut rättas i sin helhet utfärdas det nya beslutet alltid som ett slutligt beslut. Då skickas beslutet och tilläggsutlåtandet till besvärinstansen.
- Om beslutet inte kan rättas alls ska den nya ansökan och tilläggsutredningen skickas till besvärinstansen. Se även punkten [Tilläggsutredningar](#).

Obs! Om besvären är anhängiga vid försäkringsdomstolen och besvären gäller någon annan förmån än en arbetslöshetsförmån, utfärdas beslutet som ett interimistiskt beslut oberoende av om kundens yrkanden godkänns delvis eller helt.

1.7 Utlåtande

FPA:s utlåtande med anledning av besvär har stor betydelse när en besvärinstans behandlar ett besvärärende, eftersom besvärinstansen av utlåtandet får en helhetsbild av ärendet och av de omständigheter som inverkat på avgörandet. Om utlåtandet är bristfälligt blir besvärinstansen tvungen att be FPA lämna tilläggsutredningar eller tilläggsutlåtande. Utlåtandet bör således utformas noggrant.

1.7.1 Utlåtandegivare

Ett besvärssärendet handläggs och ett utlåtande utfärdas av den enhet till vilket Oiwa styr Muutoksenhaku-arbetet.

Särskilt förfarande

- Om det är fråga om ett särskilt ärende (internationella ärenden, sjukpensioner, indrivningsärenden) handläggs besvärssärendet av den enhet som meddelade beslutet.
- Om ansvaret för kunden har flyttats över på Centret för internationella ärenden men besvären gäller en nationell förmån flyttas ärendet av Centret för internationella ärenden till arbetsköen för försäkringsdistriktet i fråga.

1.7.2 Utlåtandets innehåll

Av utlåtandet ska framgå

- den dag då det överklagade beslutet meddelades och postningsdagen/den dag då beslutet skickades elektroniskt (förmåner där det är möjligt med elektronisk delgivning)
- datum då besvären inkom
- andra beslut av FPA eller andra myndigheter som har anknytning till det överklagade ärendet och som utfärdats medan besvären är anhängiga.

Redogör

- i början kort för vad som gjorts fram till att utlåtandet skrevs
- för kundens yrkande och vad hen hänvisar till i sitt yrkande
- av vilken handling det framgår att kunden anför besvär om besvären inte har namngetts som "besvär"
- för vilka nya utredningar som den ändringssökande lämnat in och för hans yrkanden samt för FPA:s ställningstagande och motivering
- den FPA-adress som man vill att besvärinstansen ska skicka handlingarna till.

Om besvären gäller ett justerings-, indragnings-, rättelse- eller fortsättningsbeslut, redogör i utlåtandet för när det föregående beslutet utfärdats och för hur den omständighet som är föremål för besvär har beaktats i det beslutet. Om besvären gäller ett återkravsbeslut, redogör i utlåtandet för när motiveringsbeslutet och det föregående förmånsbeslutet utfärdats och för hur den omständighet som föranlett den felaktiga utbetalningen har beaktats i besluten. Dessa bakgrundsuppgifter är viktiga för besvärinstansen både för att den ska få en helhetsbild och för att den ska kunna kontrollera att det överklagade beslutet är uppgjort på ett formellt korrekt sätt.

Ta i utlåtandet ställning till samtliga yrkanden som den som söker ändring framfört i besvärsskriften och uppge vilka nya utredningar som denne inlämnat som bilaga till besvärsskriften.

I utlåtandet till besvärinstansen ska de handlingar specificeras och upptecknas som på FPA:s initiativ skickas till besvärinstansen, men som inte varit med vid handläggningen då det beslut som ändringssökandet gäller gjordes upp. Den här uppgiften är viktig för besvärinstansen, för att den vid behov ska kunna hör kunden gällande de här handlingarna.

- Exempel: Kunden har ursprungligen lämnat in ett läkarutlåtande för handläggningen av ett annat förmånsärende. Läkarutlåtandet fanns inte med vid handläggningen då det beslut som är föremål för ändringssökande meddelades. Efter att besvären inkommit märker man vid FPA att läkarutlåtandet kan ha betydelse för behandlingen av besvären och utlåtandet skickas till besvärinstansen. Besvärinstansen ska i besvärutlåtandet underrättas om det här läkarutlåtandet.

Utlåtandet ska utgöra en logisk och saklig helhetsbedömning; argument för såväl förkastande som godkännande av besvären kan sålunda tas upp och utvärderas. När du på basis av helhetsbedömningen föreslår att besvären förkastas, ska du uttryckligen säga och motivera detta.

Om kunden anför besvär över ett beslut om återkrav som hen har fått och om besvären har anlänt inom den utsatta tiden, ska du till utlåtandet foga texten "Verkställigheten av återkrav har avbrutits för den tid som besvären handläggs".

Ifall en del av besvären har godkänts genom ett interimistiskt beslut ska också detta nämnas i utlåtandet. Anteckna dessutom alla väsentliga uppgifter från fälten för kommentarer, kontakter och meddelanden i Oiwa, men skicka dem inte till besvärinstansen. Inte heller andra utskrifter från FPA:s datasystem ska fogas till besvärshandlingarna, utan alla de omständigheter som inverkat på avgörandet och behandlingen av besvären ska framgå av utlåtandet. Beträffande särskilt förfarande vid studiestöd, se avsnittet Till besvärinstansen.

- Obs! Om föremålet för besvären är ett rättelsebeslut och man har begärt kundens samtycke till att beslutet rättas med eViesti, ska du skicka det meddelandefält som samtycke har begärts med till besvärinstansen. Skicka också meddelandefältet med kundens svar (skicka meddelandefälten som PDF-filer).

Ifall besvärsskriften innehåller en anhållan om anordnande av muntlig behandling eller om ersättande av rättegångskostnaderna, ska du ta ställning även till detta. Om det överklagade beslutet baserar sig på ett arbetskraftspolitiskt bindande utlåtande är det skäl att konstatera i utlåtandet att eventuella rättegångskostnader bör ersättas av arbets- och näringsbyrån.

Om besvären inkommit för sent, ska detta uttryckligen konstateras i utlåtandet. Ta också ställning till huruvida den som söker ändring framfört några vägande skäl för förseningen. Den ändringssökande behöver inte separat ombes lämna någon utredning över förseningen om denne inte lämnat en utredning i besvärsskriften. I utlåtandet ska dock antecknas att besvären kan lämnas utan prövning om den som söker ändring inte framför några vägande skäl för prövning till besvärinstansen.

Ifall en och samma besvärsskrift gäller flera olika förmåner eller beslut (t.ex. sjukdagpenning och sjukpension) och besvären därför handläggs av olika personer vid FPA, ska du nämna i utlåtandet att det besvärärende som gäller den andra förmånen/det andra beslutet är under behandling och att besvärshandlingarna sänds separat. Om behandlingen av den andra förmånen/det andra beslutet resulterar i självrättelse och besvären förfaller till denna del, ska du också nämna detta i utlåtandet och foga rättelsebeslutet till besvärshandlingarna. Då vet besvärinstansen att också det besvärärende som gäller den andra förmånen/det andra beslutet har beaktats och behandlats vid FPA.

Om besvären gäller allmänt bostadsbidrag och sammansättningen av hushållet, ska du kontrollera om de övriga medlemmarna i hushållet har fått egna beslut

om bostadsbidrag för samma tid och om besluten har överklagats. Ange detta i besvärslåtandet. Då vet besvärinstansen att besvärsskrifterna ska behandlas tillsammans.

- Ett beslut som meddelats en annan medlem i hushållet ska fogas till besvärshandlingarna endast om den ansökan som det överklagade beslutet gäller har avslagits på den grund att beslutsmottagaren har beaktats i det bostadsbidrag som beviljats den andra medlemmen i hushållet. Beslutet behöver inte bifogas om det har överklagats och skickats till besvärinstansen.

Om en minderårig och hans vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare båda överklagat beslutet ger man ett gemensamt skriftligt utlåtande där man tar ställning till de omständigheter vardera framfört.

Utlåtandet undertecknas inte men det ska innehålla uppgifter om vem som skrivit det och dennes kontaktinformation.

Särskilt förfarande i ärenden gällande arbetslöshetsförmåner

När avgörandet baserat sig på ett arbetskraftspolitiskt utlåtande, ska du begära utlåtande om besvären från arbets- och näringsbyrån.

1.7.3 För kännedom till den som söker ändring

En kopia av utlåtandet ska skickas för kännedom till den som söker ändring samtidigt som hen med ett kundbrev informeras om att besvärärendet skickats till besvärinstansen för behandling.

Utlåtandet skickas för kännedom till den som söker ändring till den processadress som hen har angett, det vill säga den adress som hen har meddelat att post som gäller besvärärendet ska skickas till. Om den ändringssökande inte har angett någon separat processadress skickas utlåtandet till den adress som den ändringssökande har angett i sin kontaktinformation.

Om posten returnerar utlåtandet och brevet till FPA ska de returnerade handlingarna skickas till besvärinstansen. Besvärinstansen sköter delgivningen.

- Se närmare under [Till ombud](#)
- Om kunden har angett en e-postadress som processadress skickas handlingar till kunden ändå per post med hänsyn till datasekretessen.

När ett beslut som gäller en minderårig kund har delgivits hans vårdnadshavare eller en annan laglig företrädare, ska också en kopia av besvärslåtandet och brevet "Meddelande om handläggning av besvärärende" skickas till alla dem som även fått beslutet. Besvärslåtandet och brevet som gäller handläggningen av besvärärendet skickas alltså också till en minderårig person som har fyllt 15 år, ifall också ett beslut har skickats till den minderåriga personen. Delgivningen till vårdnadshavaren eller annan laglig företrädare upphör då den minderårige fyller 18 år eller ingår äktenskap även om besvärsskriften har inkommit innan den minderårige fyllt 18 år eller gift sig.

I ärenden som gäller arbetslöshetsförmåner ska också en kopia av ett eventuellt utlåtande från arbets- och näringsbyrån skickas till den som söker ändring.

Särskilt förfarande vid dagpenningsförmåner

Om endast den försäkrade överklagar ett beslut, ska utlåtandet i regel endast delges hen. Ifall den försäkrade i sin besvärsskrift framför ett påstående som gäller arbetsgivarens rätt till dagpenning, ska utlåtandet dock även delges arbetsgivaren.

Om endast arbetsgivaren överklagar ett beslut, ska utlåtandet delges såväl arbetsgivaren som den försäkrade. När ett beslut som gäller dagpenning överklagas både av den försäkrade och av arbetsgivaren, ska utlåtandet delges bägge två.

Särskilt förfarande i anslutning till medicinsk rehabilitering för personer med svår funktionsnedsättning

En kund som överklagat ett beslut om medicinsk rehabilitering för personer med svår funktionsnedsättning tillsänds av handläggaren, med kundbrev KUI28, för kännedom en kopia av det utlåtande som lämnats in hos besvärsinstansen. I brevet informeras kunden om eventuellt ersättande i efterskott av kostnader som uppkommit medan besvären varit anhängiga.

1.7.4 Till ombud

Om ett befullmäktigat ombud har anlåtats för uppgörandet av besvärsskriften ska brevet i alla ärenden som gäller besvären skickas till ombudet och inte till fullmaktsgivaren själv.

Om det överklagade beslutet har skickats till någon annan person än till fullmaktsgivaren ska brevet skickas även till den personen. En sådan situation är det fråga om till exempel då det överklagade beslutet har skickats till den andra vårdnadshavaren, som bor på en annan adress, eller till en minderårig som fyllt 15 år.

- Exempel: Det beslut i vilket ändring söks har skickats till vårdnadshavarna A och B, som bor på olika adresser. A överklagar beslutet och anlitar ett ombud för att göra detta. Brevet skickas till A:s ombud och till B.
- Obs! Om A och B tillsammans har befullmäktigat ett ombud att göra upp en besvärsskrift ska brevet skickas endast till ombudet.

Utlåtandet och kundbrevet utfärdas på den ändringssökandes modersmål, svenska eller finska.

1.7.5 Genmäle av den ändringssökande

Den som söker ändring kan på basis av utlåtandet ge sitt genmäle direkt till besvärsinstansen. Hen ska ge sitt utlåtande inom den tid som nämns i brevet. Tiden räknas från kundbrevets datum. Om den som söker ändring sänder sitt genmäle till FPA, ska det utan dröjsmål sändas vidare till besvärsinstansen.

1.8 Till besvärinstansen

När ett överklagat beslut inte kunnat rättas till alla delar ska besvärsskriften jämte utlåtande sändas till besvärinstansen inom 30 dagar från besvärstidens utgång. Observera att handlingarna måste vara besvärsnämnden tillhanda inom denna tid. Man kan avvika från den utsatta tiden bara om det är nödvändigt för erhållande eller anskaffande av tilläggsutredningar. När tilläggsutredning inhämtas av FPA ska den som söker ändring omedelbart underrättas om detta. Ett utlåtande från en arbets- och näringsbyrå eller arbetskraftskommission eller från FPA:s sakkunnigläkare är dock ingen tilläggsutredning, och begäran om den förlänger inte 30-dagarsfristen. Besvärsskrift och utlåtande ska i varje fall lämnas in hos besvärinstansen senast inom 60 dagar efter besvärstidens utgång. Besvärinstansen ska, också i fall där tilläggsutredning behöver inhämtas, tillställas besvärsskriften inom den utsatta tiden även om begärda utredningar inte fått. Bestämmelser om de ovan nämnda tidsfristerna finns i förmånslagarna och särskild uppmärksamhet ska fästas vid att de följs. Tidsfristerna är absoluta.

När du sänder besvärshandlingar till en besvärinstans ska du registrera datumet för avsändandet i datasystemet för förmånen.

Sänd handlingarna till besvärinstansen via det elektroniska förmedlingsprogrammet, via skyddad e-post eller som Oiwa-utskrifter i enlighet med besvärprocessen (Läs mer om sändande av besvärshandlingar till en besvärinstans: processbeskrivning för sökande av ändring, punkt 15). Det ankomstdatum som registerats vid FPA ska framgå av handlingarna.

Till en lägre besvärinstans sänds följande handlingar, ordnade som nedan anges:

- FPA:s utlåtande
- kundbrevet "Meddelande om handläggning av besvärsgörande"
- besvärsskriften med bilagor
- det skriftliga beslutet
- ansökan med bilagor
- annat material som har haft betydelse för avgörandet

Allt utredningsmaterial som den som söker ändring sänder in och som hänför sig till besvärsgörandet ska sändas till besvärinstansen. T.ex. fotografier, röntgenbilder, CD- eller DVD-skivor eller en minnespinne som den ändringssökande sänder in ska skickas till besvärinstansen tillsammans med övriga besvärshandlingar. Om kunden har lämnat in uppgifter på ett USB-minne, ska du skriva ut eller skanna dokumentet genom att koppla USB-minnet till multifunktionsskrivaren (MOTO). Videofiler får öppnas endast av FPA:s ICT-tjänster.

Om besvären har inlämnats för sent eller om den ändringssökande hänvisar till att hen inte fått en besvärsgörande i samband med beslutet, ska också besvärsgöranden skickas till besvärinstansen.

Alla beslut som det hänvisas till i utlåtandet eller besvärsskriften ska sändas till besvärinstansen. Om ett överklagat ärende har anknytning till avgörandet av en annan förmån, ska också detta beslut sändas till besvärsgöranden (t.ex. rehabilitering för en person med svår funktionsnedsättning – handikappbidrag eller rehabiliteringspenning – rehabilitering).

Om besvären gäller ett beslut om justering eller fortsatt utbetalning av en förmån ska besvärinstansen även tillställas tidigare beslut samt uppgifter om den föregående

tiden i den mån de kan ha betydelse för behandlingen av ärendet. Om besvären gäller ett återkravsbeslut ska till besvärsinstansen skickas också det justerings- eller indragningsbeslut genom vilket den felaktiga utbetalningen uppstått (motiveringsbeslut) samt alla de beslut inklusive ansökningar och bilagor som gäller tiden för den felaktiga utbetalningen. Dessutom ska till besvärsinstansen skickas brevet med begäran om samtycke och det samtycke som kunden gett, om samtycke har begärts. Dessutom ska man skicka in det beslut om undanröjande av beslut som besvärsinstansen meddelat, om man i ärendet har varit tvungen att ansöka om undanröjande av ett felaktigt beslut. Till besvärsinstansen ska också skickas hörandebrevet gällande felaktig utbetalning och kundens eventuella utredning om den felaktiga utbetalningen.

Kommentar- och kontaktfälten i Oiwa eller utskrifter ur förmånssystemet ska **inte** skickas till besvärsinstansen. T.ex. utskrifter av invånar- och bostadsuppgifter ur befolkningsdatasystemet eller utskrifter av läkemedelsinköp fogas inte till besvärshandlingarna. Alla de omständigheter som FPA har kännedom om och som inverkat på avgörandet ska antecknas i besvärsutlåtandet så att den som söker ändring kan framföra sitt genmäle beträffande dessa.

- Innehållet i meddelandefältet i Oiwa skickas till besvärsinstansen om det rör besvärsärendet.

Till försäkringsdomstolen skickas följande handlingar via skyddad e-post (läs mer om e-postförfarandet i punkt 15 i processbeskrivningen för sökande av ändring):

- FPA:s utlåtande med anledning av besvären gällande den lägre besvärsinstansens beslut
- andra handlingar som FPA bifogat än de som nämns nedan
- kundbrevet "Meddelande om handläggningen av Ert besvärsärende"
- kundens besvärsskrift inklusive bilagor gällande den lägre besvärsinstansens beslut
- den lägre besvärsinstansens beslut (om FPA:s beslut har medföljt som bilaga till beslutet ska också detta skickas till försäkringsdomstolen)
- om att skicka in handlingarna, se processbeskrivningen för sökande av ändring, punkt 15 och saker som bör noteras när man skickar in handlingar till försäkringsdomstolen.

Observera! Samma handlingar som har varit med vid behandlingen i den lägre besvärsinstansen ska inte skickas till försäkringsdomstolen. Om kunden ändå har lämnat in sådana handlingar som bilaga till sin besvärsskrift ska handlingarna skickas till försäkringsdomstolen.

Särskilt förfarande vid studiestöd

Med de besvärshandlingar som skickas till besvärsnämnden för studiestöd sänds också behövliga utskrifter ur förmånssystemet. Till handlingar som skickas till besvärsnämnden för studiestöd ska oftast fogas en utskrift från sidan Maksutiedot (uppgifter om betalning). När besvären hänför sig till ett justeringsavgörande, ska till besvärshandlingarna även fogas en utskrift från sidan Hakemukset ja ratkaisut (ansökningar och avgöranden). Vid behov bifogas en utskrift av de uppgifter om utexaminering som fåtts från högskolorna. När handlingarna hänför sig till besvär som gäller beslut om inkomstkontroll vid studiestöd, bifogas en sida med beskattningsuppgifter.

1.9 Tilläggsutredningar

Om tilläggsutredningar med betydelse för ett besvärssak inkommer sedan besvärsskriften sänts till besvärinstansen, ska utredningarna och ett eventuellt interimistiskt beslut alltid sändas till besvärinstansen. Av de handlingar som sänds till besvärinstansen ska datum då en tilläggsutredning inkommit till FPA framgå. Beträffande tilläggsutredningen skrivs ett tilläggsutlåtande till besvärinstansen. Av tilläggsutlåtandet ska framgå vilket besvärssak utlåtandet gäller och FPA:s ställningstagande till tilläggsutredningen. En kopia av tilläggsutlåtandet skickas för kännedom till den som söker ändring, och i det bifogade brevet redogörs för möjligheten att framföra genmäle till besvärinstansen.

En kopia av tilläggsutlåtandet och det brev som följer med utlåtandet skickas för kännedom till alla dem som också har fått beslutet. I det bifogade brevet redogörs för möjligheten att framföra genmäle till besvärinstansen. Delgivningen till vårdnadshavaren eller till en annan laglig företrädare upphör då den minderårige fyller 18 år eller ingår äktenskap, även om tilläggsutlåtandet har inkommit innan den minderårige fyllt 18 år eller gift sig.

- Exempel: Det överklagade beslutet har skickats för kännedom till en minderårig som fyllt 15 år och till hans vårdnadshavare, som bor på olika adresser. När besvärerna har skickats till besvärinstansen inkommer nya tilläggsutredningar som hänför sig till besvärerna. En kopia av tilläggsutlåtandet och av det brev som följer med utlåtandet skickas för kännedom till den minderåriga som fyllt 15 år och till hans vårdnadshavare.

När besvärinstansen betraktar ärendet som utrett kan den bestämma en tidsfrist inom vilken eventuella tilläggsutredningar måste lämnas in till besvärinstansen, vid äventyr att tilläggsutredningar som inkommit efter den utsatta tiden lämnas obeaktade. Om besvärinstansen meddelar att utredningen ska begränsas och kunden efter detta lämnar in tilläggsutredning till FPA undersöks först möjligheten att rätta beslutet på vanligt sätt. Om det inte är möjligt att rätta det beslut som överklagas ger man inget tilläggsutlåtande i ärendet, utan tilläggsutredningen skickas till besvärinstansen med ett följebrev. Kunden ska per brev informeras om att tilläggsutredningen skickats vidare till besvärorganet. I det här fallet hör man inte kunden.

FPA kan också på eget initiativ avstå från att ge ett tilläggsutlåtande om den tilläggsutredning som kunden lämnat in, om det är uppenbart att tilläggsutredningen inte har någon inverkan på behandlingen av besvärssak. En förutsättning för detta är dessutom att kunden redan tidigare har lämnat in ett flertal utredningar med anknytning till besvärssak. Det är fråga om ett förfarande i undantagsfall. Tilläggsutredningen skickas med ett följebrev till besvärorganet och kunden informeras om överföringen per brev. I sista hand kan besvärorganet i ett sådant fall besluta att FPA ska avge ett tilläggsutlåtande och att kunden ska höras om tilläggsutlåtandet.

Om det till en ansvarsenhet inkommer tilläggsutredningar som hänför sig till ärenden som avgjorts vid en annan enhet, ska de omedelbart vidarebefordras till enheten i fråga.

Man behöver inte anmäla förändringar i kundens förhållanden till besvärinstansen (t.ex. adressförändring, dödsfall).

1.9.1 Ny ansökan som gäller samma förmån

Om den som söker ändring lämnar in en ny ansökan medan besvären är anhängiga och ansökan gäller samma förmån som besvären, ska man utreda om den nya ansökan innehållsligt eller tidsmässigt hänför sig till det överklagade beslutet.

Om den nya ansökan innehållsligt eller tidsmässigt inte har med det överklagade beslutet att göra, kan den avgöras och ett slutligt beslut kan utfärdas.

Om den nya ansökan till någon del, innehållsligt eller tidsmässigt, hänför sig till det överklagade beslutet, går man till väga enligt följande. Om en förmån kan beviljas eller höjas på basis av ansökan, avgörs den genom ett nytt beslut. Om de yrkanden som kunden framställer i sin besvärsskrift kan godkännas till en del, utfärdas det nya beslutet som ett interimistiskt beslut. Ett nytt beslut utfärdas som ett slutligt beslut om yrkandena i besvärsskriften kan godkännas i sin helhet. Obs! Om besvären är anhängiga vid försäkringsdomstolen och besvären gäller någon annan förmån än en arbetslöshetsförmån, utfärdas beslutet som ett interimistiskt beslut oberoende av om kundens yrkanden godkänns delvis eller helt.

Den nya ansökan inklusive relaterade handlingar, det nya beslutet samt det tilläggsutlåtande som getts i ärendet skickas till besvärinstansen för behandling. Om det med anledning av den nya ansökan inte finns grunder för beviljande eller höjande av förmånen, avgörs inte ansökan eftersom avslagsbeslut inte kan utfärdas i form av ett interimistiskt beslut. Den nya ansökan inklusive relaterade handlingar samt det tilläggsutlåtande som getts i ärendet skickas till besvärinstansen för behandling. I tilläggsutlåtandet ska konstateras att den nya ansökan utgör en tilläggsutredning i besvärärendet. Även FPA:s ståndpunkt beträffande tilläggsutredningen ska tydligt framgå av tilläggsutlåtandet.

Bedömning av den innehållsliga och tidsmässiga dimensionen

Exempel 1: sjukdagpenning

Exempel 2 : Allmänt bostadsbidrag

1.9.2 Ny ansökan som gäller en annan förmån

När en ansökan om en annan än den överklagade förmånen kommer in medan besvär är anhängiga, ges ett slutligt beslut rörande denna ansökan på normalt sätt. Besvärinstansen ska emellertid underrättas om alla beslut som kan ha betydelse för avgörandet av besvären. Om t.ex. dagpenning beviljas eller ett beslut om rehabilitering eller rehabiliteringspenning utfärdas, ska detta meddelas ifall den sökande har anfört besvär i ett sjuk-/invalidpensionsärende. Den enhet som utfärdat beslutet i fråga skickar beslutet till besvärinstansen för kännedom.

1.9.3 Tilläggsutredningar som inkommit för sent

När en tilläggsutredning inkommer till en besvärinstans antingen direkt från den som sökt ändring eller via FPA sedan besvärärendet avgjorts men beslutet ännu inte postats, varierar förfarandet i de olika besvärinstanserna. En del besvärinstanser behandlar besvärärendet på nytt till följd av tilläggsutredningen, andra inte. De handlingar som ingått i besvärinstansens avgörande återsänds

alltid häftade eller inbundna. De handlingar som inte ingått i avgörandet returneras separat från de egentliga inbundna besvärshandlingarna. Om en tilläggsutredning inte ingått i behandlingen av ett besvärshandling, ska tilläggsutredningens betydelse och möjligheten till själv rättelse utredas vid FPA. När en nämnds beslut överklagas hos försäkringsdomstolen, ska tilläggsutredningen sändas dit. Försäkringsdomstolen returnerar inte längre dessa handlingar, utan arkiverar dem som rättegångshandlingar. Detsamma gäller tilläggsutredningar (till exempel läkarutlåtanden) som den ändringssökande själv har lämnat till FPA och som FPA har lämnat till försäkringsdomstolen i samband med sökande av ändring.

- Besvärsnämnden för social trygghet behandlar inte ett besvärshandling på nytt till följd av försenade tilläggsutredningar. Nämnden underrättar per brev den som söker ändring om de försenade tilläggsutredningarna (endast i fråga om medicinsk utredning). Om det dock är fråga om ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslösa, beslutar nämnden från fall till fall om den behandlar besvärshandling på nytt till följd av den försenade tilläggsutredningen. Nämnden underrättar inte separat den som sökt ändring om försenade tilläggsutredningar.
- Besvärsnämnden för studiestöd behandlar ett besvärshandling på nytt i situationer där en tilläggsutredning kommer in efter att ärendet avgjorts men innan beslutet postats.
- Försäkringsdomstolen behandlar inte ett besvärshandling på nytt till följd av försenade tilläggsutredningar. Domstolen återsänder den försenade tilläggsutredningen till avsändaren och underrättar denne om förseningen per brev. Försäkringsdomstolen underrättar också alltid den som anfört besvaren om försenade tilläggsutredningar.

1.10 Muntlig behandling

På begäran eller vid behov

Förfarandet vid besvärinstanserna sker i regel skriftligt. Muntlig behandling kan verkställas om besvärinstansen bedömer det nödvändigt. På en parts begäran ska muntlig behandling i regel anordnas, om det inte är uppenbart onödigt. Muntlig behandling är onödig t.ex. i fall där det inte är möjligt att på så sätt få några ytterligare uppgifter av betydelse i ärendet eller där saken är klar på basis av handlingarna. I ärenden med liten betydelse för en part och i ärenden där en enskilds rättsskydd inte förutsätter anordnande av muntlig behandling, behöver sådan trots en parts begäran inte anordnas.

Den som söker ändring kan också anhålla om muntlig behandling så länge besvärshandling är anhängigt. Om den ändringssökande har anhållit om muntlig behandling ber besvärinstansen personen inkomma med en utredning om varför hen anser det nödvändigt med muntlig behandling, om hen inte har motiverat det tidigare. Vidare ombes hen redogöra för vilken tilläggsutredning hen kommer att åberopa vid den muntliga behandlingen. Besvärinstansen sänder svaret för kännedom till den enhet som gett besvärshandling.

Kallelse

Kallelse till muntlig behandling sänds från besvärinstansen till den enhet som gett utlåtande i ärendet. Detta gäller även beslut inom ramen för systemet med utjämnande av arbetsbördan mellan byråerna. Vem som ska delta bestäms av enheten. Om

den som sökt ändring bytt försäkringsdistrikt under besvärstiden kan distrikten komma överens om vem som ska representera FPA. Deltagaren representerar FPA med fullmakt. Ersättning för rättegångskostnader ska påyrkas vid den muntliga behandlingen, om det inte gjorts tidigare.

1.11 Besvärsinstansens beslut

Verkställighet

Även om ändring söks ska FPA:s beslut följas tills ärendet är avgjort med ett lagakraftvunnet beslut. Ett beslut om återkrav kan dock inte verkställas om det har överklagats inom utsatt tid. Ett beslut har vunnit laga kraft när det inte längre kan överklagas, d.v.s. när besvärstiden gått ut eller när den högsta besvärsinstansen har utfärdat sitt beslut.

Om besvärsinstansen har återförvisat ett ärende för ny behandling eller om ärendet återförvisats till FPA som första instans, avgör FPA det till de delar som ska omprövas och utfärdar ett överklagbart beslut.

Besvärsinstansens beslut verkställs när beslutet vunnit laga kraft. Samtidigt fastställs även FPA:s interimistiska beslut. Det interimistiska beslutet fastställs i varje fall, även om besvärsinstansen lämnat besvären utan prövning t.ex. på grund av försening.

- Besvärsinstansens beslut kan undantagsvis verkställas innan det har vunnit laga kraft. En förutsättning för det här är att besvären har godkänts i sin helhet och att kunden kräver omedelbart verkställande. Därtill förutsätts att FPA inte tänker överklaga beslutet hos försäkringsdomstolen.

Det är besvärsinstansens lagakraftvunna beslut som ska följas. Om besvärsinstansen till exempel har bestämt att förmånsbeloppet ska ändras till ett visst belopp, kan beslutet rättas enligt besvärsnämndens beslut genom en teknisk justering. Det beror på besvärsnämndens beslut huruvida man meddelar ett beslut eller om det räcker med ett tekniskt avgörande eller ett meddelande till kunden. Det beslut som FPA meddelar är ett beslut om verkställande av besvärsinstansens beslut och det kan inte överklagas till den del som ärendet avgjorts av besvärsinstansen.

Åtgärder

Registrera uppgift om anförda besvär i datasystemet för förmånen i fråga. När besvärsinstansens beslut inkommit, registrera också beslutets datum.

1.12 Rättegångskostnader och rättegångsavgifter

Rättegångskostnader

En besvärsinstans kan ålägga FPA att ersätta motpartens rättegångskostnader. Endast kostnader som föranletts av sökandet av ändring kan ersättas; kostnader som föranletts av sökandet av en förmån ersätts inte. FPA kan vara skyldig att helt eller delvis ersätta rättegångskostnaderna för den som sökt ändring om det bedöms som oskäligt att denne får bära kostnaderna. Vid skälighetsbedömningen beaktas det

slutliga avgörandet. Dessutom kan ärendets rättsliga oklarhet, ärendets betydelse för parten och de delaktigas egna åtgärder beaktas.

Vid prövningen av FPA:s ersättningsskyldighet beaktas huruvida rättegången (sökandet av ändring) har föranletts av ett fel från FPA:s sida. Ett fel från FPA:s sida är det inte fråga om i de fall där en ändring av ett beslut i besvärinstansen grundar sig på att den ändringssökande inte lämnat in tillräcklig utredning vid förmånsansökan tidigare. Då är beslutet i och för sig "felaktigt", men FPA:s förfarande är inte felaktigt, ifall inte underlåtenheten att skaffa tillräcklig utredning anses vara försummelse beträffande myndighetens utredningsskyldighet.

Om ett fall inte är entydigt kan även detta utgöra grund för att ersättningsskyldighet inte uppkommer eller för att ersättningen bör minskas.

Ersättningsgilla rättegångskostnader är

- kostnader för utarbetande av rättegångsskrivelser (t.ex. besvärsskrift, genmäle), inhämtande av sådan utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras samt andra kostnader som orsakas av förberedelser för rättegången
- kostnader för deltagande i muntlig förhandling eller något annat rättegångstillfälle
- ersättningar till vittnen och sakkunniga
- arvode och ersättning till ombud eller biträde
- övriga kostnader som direkt hör samman med rättegången (t.ex. kostnader för tolkning).

Ersättning kan betalas också till en delaktig i rättegången för det arbete som rättegången förorsakat och för förlust som direkt ansluter sig till rättegången (t.ex. inkomstbortfall).

Besvärinstansen dömer inte ut några rättegångskostnader om det inte har framställts ett yrkande om detta. Om kunden har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader tar FPA ställning till yrkandet i sitt utlåtande angående besvären eller i ett tilläggsutlåtande.

Rättegångsavgifter

Besvärnämnden för social trygghet och besvärnämnden för studiestöd tar inte ut någon rättegångsavgift för de ärenden de behandlar. Däremot kan försäkringsdomstolen i vissa situationer ta ut en rättegångsavgift av FPA eller av kunden.

Försäkringsdomstolen kan ta ut en rättegångsavgift på 510 euro av FPA, om FPA har sökt ändring i ett beslut av en lägre besvärinstans och försäkringsdomstolen förkastar besvären eller lämnar dem utan prövning. Rättegångsavgiften kan tas ut även om besvären återtas.

Försäkringsdomstolen kan ta ut en rättegångsavgift av kunden, om kunden i egenskap av hyresvärd, arbetsgivare, företagare, yrkesutövare eller näringsidkare har sökt ändring i ett beslut av en lägre besvärinstans och försäkringsdomstolen förkastar besvären eller lämnar dem utan prövning. Rättegångsavgiften kan tas ut även om besvären återtas. För privatpersoner är rättegångsavgiften 260 euro och för övriga 510 euro.

Försäkringsdomstolen tar inte ut någon rättegångsavgift om kunden har sökt ändring i sitt eget förmånsärende. Med förmånsärende avses här också olika tjänster som FPA beviljar, såsom rehabilitering eller tolktjänst för personer med funktionsnedsättning.

Försäkringsdomstolen kan ändå ta ut en rättegångsavgift om kunden har ansökt om undanröjande av ett beslut som utfärdats av en lägre besvärsinstans och försäkringsdomstolen avslår ansökan om undanröjande. Läs mer i anvisningen om undanröjande av beslut.

Mer information om försäkringsdomstolens rättegångsavgifter hittar du på [försäkringsdomstolens webbplats](#).

Betalning av kostnader

Rättegångskostnader och rättegångsavgifter som FPA åläggs att betala, betalas av FPA:s medel för förvaltningsutgifter. Kostnaderna betalas av den enhet som svarar för att förmånsavgörandet verkställs.

Rättegångskostnader betalas med LM-systemet. Försäkringsdistriktets LM-ansvariga sköter betalningen. Rättegångskostnader registreras med kostnadsslaget T0 samt med en separat kategori enligt följande:

0196	rättegångskostnader/allmän kategori;
0197	rättegångskostnader/"keva" (ålders-, sjuk-/invalid-, arbetslöshets- och familjepension, bostadsbidrag för pensionstagare);
0198	rättegångskostnader/"sava" (förmåner enligt sjukförsäkringslagen);
0199	rättegångskostnader/utkomstskydd för arbetslösa;
0200	rättegångskostnader/handikappförmåner (vårdbidrag för pensionstagare, handikappbidrag);
0201	rättegångskostnader/studiestöd;
0202	rättegångskostnader/allmänt bostadsbidrag;
0203	rättegångskostnader/rehabilitering och rehabiliteringspenning.

Ersättning för rättegångskostnader betalas till den ändringssökande själv även om denne anlitat ett ombud. Endast om ombudet visar upp en fullmakt om att ersättningen ska betalas direkt till hen, kan ersättningen betalas till ombudet.

- Om den instans där ändring söktes har ålagt FPA att betala ersättning till staten, skickar Rättsregistercentralen separat en faktura till FPA som FPA betalar i enlighet med uppgifterna på fakturan.

Rättegångsavgifter betalas via FPA:s handläggningssystem för inköpsfakturor. Betalningen sköts av den som handlägger inköpsfakturor vid försäkringsdistriktet.

Särskilt förfarande

- I ärenden som gäller studiestöd eller skolresekostnader betalas kostnaderna av den ansvarshavande som meddelat beslutet. Om det är en studiestödsnämnd som har avgjort ärendet, överför nämnden betalningen av ersättningen till Kompetenscentret för pensions-, studie- och familjeförmåner.
- Om det överklagade beslut som FPA utfärdat i huvudsak eller helt och hållet har grundat sig på ett arbetskraftspolitiskt utlåtande, kan nämnden eller försäkringsdomstolen ålägga arbetskraftsmyndigheten att helt eller delvis betala ersättning till FPA för rättegångskostnader som betalats till den ändringssökande (UAL 1290/2002). Även i sådana fall betalar FPA rättegångskostnaderna till den andra parten. Efter det här begär FPA de betalda rättegångskostnaderna av arbetskraftsmyndigheten. Indrivning som riktar sig mot arbetskraftsmyndigheten sköts av Indrivningscentret. Försäkringsdistriktet överför ärendet för handläggning till Indrivningscentrets arbetskö Tuomiolla perittäväät saatavat (Fordringar som drivs in med stöd av en dom).